

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

**“КОНЦЕПТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА”**

(Одеса, 22-23 травня 20235 року)

Одеса -2025

УДК: 1:403:316.6 (08)

Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства //
Матеріали VI Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» (Одеса, 22-23 травня 2025 р.) 189 с.

Рецензенти:

Голубович Інна Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

- Збірник матеріалів VI Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують соціокультурні засади трансформацій ціннісної сфери життєдіяльності суспільства; соціокультурні трансформації молодіжного соціуму; соціокультурні трансформації освітнього середовища; культуру бізнесу в умовах соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства; філософію менеджменту соціокультурної діяльності у контекстуальному полі глобальних трансформаційних процесів. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 26 червня 2025 р.

«Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства»

22-23 травня 2025 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Цій релігії чуже уявлення про кінець світу, а «майбутнє блаженство» винесено в зовсім інший вимір, а тому, як вказує Масаюки Сато, будь-які «лінійні» хронологічні побудови ледве могли знайти своє місце в подібній системі світосприйняття, що цілком адекватно виражалася літочисленням за епохами і шістдесятирічним циклами.

Список використаних джерел

1. Masayuki Sato. Historical Thought and Historiography: East Asia. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 2nd edition. 2015. Vol 11. P. 48-53.
2. Masayuki Sato. The construction and division of time: periodization and chronology. *Proceedings acts: reports, abstracts and round table introductions*. 19th International congress of historical sciences, 12-13 August, 2000. Oslo, 2000. P. 53-65.
3. Masayuki Sato. Time, Chronology, and Periodization in History. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*. 2nd edition. 2015. Vol. 24. P. 409-414.

Йорж Руслан Анатолійович – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, м. Одеса, Україна.

ФІЛОСОФСЬКЕ ВЧЕННЯ ПРО ДУХ, ДУШУ І СВІДОМІСТЬ

Поняття духу, душі та свідомості – ключові категорії філософії. Саме вони є тими трьома фундаментальними поняттями, що відіграють ключову роль у філософії та визначенні сутності людської природи. Дух – це вищий прояв людської сутності, що асоціюється з розумом, мораллю, творчістю та прагненням до трансцендентного. Дух часто розглядається як носій ідей і цінностей, що формують світогляд та культурну спадщину людства. Душа – поняття, що втілює внутрішню життєву силу, емоції та особистість. У багатьох традиціях душа вважається безсмертною сутністю, яка продовжує існування після смерті фізичного тіла. Свідомість – це здатність до саморефлексії, усвідомлення себе та навколишнього світу. Вона охоплює процеси мислення, сприйняття та прийняття рішень, дозволяючи людині осмислювати власне буття.

У контексті людської природи ці поняття розкривають складну взаємодію раціонального, емоційного та духовного начал. Дух спрямовує людину до

пошуку істини, душа наповнює життя емоційною глибиною, а свідомість забезпечує зв'язок між ними, створюючи цілісну картину людського існування.

Від античності до сучасності погляди на ці категорії зазнавали значної еволюції. У давньогрецькій філософії Платон і Арістотель формували уявлення про душу як принцип життя й джерело пізнання. Християнська думка зосередилася на духовному аспекті людської природи та безсмертності душі. У Новий час Декарт відокремив дух (свідомість) від тіла, започаткувавши дуалізм. Сучасна філософія і наука досліджують свідомість крізь призму нейронаук, але водночас зберігають інтерес до духовних аспектів людського буття.

Таким чином, дух, душа і свідомість залишаються невід'ємними складовими філософських дискусій про людську природу, відображаючи багатогранність і глибину нашого існування.

В період Античності Платон і Арістотель – два великих філософи, по-різному трактували концепцію душі. Платон вважав душу безсмертною і нескінченною. Він вважав, що душа існує до і після того, як покидає тіло. У своїй роботі «Федон» він стверджує, що душа не залежить від тіла, і після смерті переходить в інший стан або в інший світ.

Згідно з Платоном, душа складається з трьох частин:

1. Розумна частина (логос) – керує всім і прагне до знань і істини. Вона є найвищою частиною душі.

2. Афективна частина (тімос) – відповідає за емоції, гнів, честь і бажання до слави.

3. Жадібна частина (епіфюматикон) – прагне до матеріальних благ і задоволення чуттєвих бажань.

Платон вважав, що душа є гармонійною, коли ці три частини працюють разом під керівництвом розуму, але часто в людях одна з частин домінує, що призводить до негармонійності.

Арістотель, на відміну від Платона, вважав, що душа є формою тіла, тобто вона не є відокремленою від фізичного існування, а є принципом, який дає життєву силу і рух. Для нього душа і тіло не можуть існувати окремо. Арістотель розрізняв різні типи душ:

1. Рослинна душа – відповідає за харчування, ріст і розмноження, властива всім живим істотам.

2. Тваринна душа – дає відчуття і рух, властива тваринам.

3. Розумна душа – притаманна лише людині і дає можливість мислити, мати інтелектуальні здібності і моральні якості.

Таким чином, для Арістотеля душа – це не відокремлена від тіла сутність, а саме принцип, який дає життєву активність.

Ці два філософи мали різні погляди на природу душі, що створювало багатий фундамент для подальших філософських досліджень

Християнська філософія велику увагу приділяла цим питанням.

Святий Августин вважав, що душа є божественною і створеною Богом. Вона має вічну природу і спрямована до вічного життя. Для Августина душа – це не просто частина людини, а зв'язок із Богом. У своїй філософії Августин наголошує на тому, що людина шукає Бога через свою душу, яка завжди прагне до Нього. У роботі «Сповідь» він зазначає, що душа спочатку порушена гріхом, але через віру і милість Божу може бути відновлена і знайти своє справжнє призначення у вічному житті.

Згідно з Августином, душа має здатність до пізнання Бога, і це пізнання є духовним досвідом. Душа шукає Бога не тільки через раціональне мислення, а й через молитву, внутрішнє переживання і духовний розвиток. Тому вона спрямована до Бога, до вічного блаженства.

Фома Аквінський поєднував раціональне пізнання з вірою, вважаючи, що розум і віра є двома шляхами до пізнання душі і Бога. Для нього пізнання душі можливе як через філософію та науку, так і через релігійне одкровення.

Фома підкреслював, що розум дає нам можливість пізнавати природу душі, її властивості і зв'язок з тілом, в той час як віра відкриває нам вищі істини, які не доступні через розум. Він вважав, що ці два шляхи не суперечать один одному, а взаємно доповнюють, адже розум дозволяє людині зрозуміти божественний порядок у світі, а віра допомагає отримати спасіння та пізнати глибші духовні істини.

Концепція духу як божественного початку є важливою частиною християнської філософії, що розвивалась у працях Августина і Фоми Аквінського. Дух вважається божественним принципом, що надає людині здатність до духовного пізнання і спілкування з Богом.

У християнському контексті дух часто асоціюється зі Святим Духом, який є третьою особою Трійці і здійснює діяльність на благо людської душі. Для Фоми Аквінського дух – це не просто внутрішня сила людини, а також дар від Бога, який сприяє моральному вдосконаленню і духовному пізнанню. Душа і дух у цьому сенсі нерозривно пов'язані, а сам дух є джерелом вищого, божественного пізнання.

Таким чином, як у концепції Августина, так і у Фоми Аквінського, дух є важливим елементом, через який людина може досягти єдності з Богом і пізнати божественні істини.

У Новий час з'явилося нове бачення духу, душі та свідомості.

Декарт є одним із основоположників дуалізму, вірячи, що душа та тіло є двома абсолютно різними субстанціями. Душа – це нематеріальна, розумна субстанція, а тіло – матеріальна, що підкоряється законам фізики. Його відоме висловлення "Cogito, ergo sum" (Я мислю, отже, я існую) підкреслює основний принцип його філософії: свідомість і здатність до мислення є тим, що визначає

людину як істоту, що існує. Для Декарта душа була носієм свідомості та розуму, а тіло – механічною системою, яка підкоряється фізичним законам.

Декарт вважав, що взаємодія між душею та тілом відбувається через залозу шишкоподібної залози (pineal gland) в мозку, хоча саме це питання залишалося для нього не до кінця з'ясованим. Він розглядав душу як незалежну від тіла, але все ж взаємодіючим чином через фізичні процеси в організмі.

Лейбніц представив концепцію монад як основних одиниць реальності. Монади – це *духовні сутності*, які не мають простору і не взаємодіють фізично, але складають основу всього існуючого. Для Лейбніца монади є фундаментальними елементами, що є одночасно духовними та активними, і хоча вони не мають фізичної взаємодії, вони гармонізують один з одним через передвстановлену гармонію, що була визначена Богом. Монади є неперервними, незмінними та індивідуальними. Людські монади мають свідомість і здатність до розумового пізнання, але ці сутності не взаємодіють фізично з іншими монадними одиницями.

Лейбніц розглядав монади як безперервні та ієрархічно організовані, де вищі монади, такі як людина, мають свідомість і здатність до розумового пізнання, а нижчі монади – тільки фізичну активність.

Проблема взаємодії психічного і фізичного була й залишається однією з основних у філософії. Декарт зіштовхнувся з так званою «проблемою взаємодії душі і тіла», коли намагався пояснити, як нематеріальна душа може впливати на матеріальне тіло і навпаки. Його уявлення про душу і тіло як окремі субстанції призвели до труднощів у поясненні, як саме вони взаємодіють. Декарт вирішив цю проблему через механічну взаємодію в мозку, хоча його теорія не була достатньо переконливою.

Лейбніц, з іншого боку, уникнув прямої фізичної взаємодії між монадами, запропонувавши передвстановлену гармонію. За його теорією, кожна монада існує автономно, але взаємодіє з іншими через вищу гармонію, встановлену Богом, яка забезпечує порядок у світі. Такий підхід дозволив Лейбніцу уникнути прямої взаємодії між психічним і фізичним.

Ці концепції залишають важливе питання про те, як саме душа (психічне) і тіло (фізичне) можуть бути взаємопов'язаними, і це питання залишається актуальним до сьогодні в філософії, психології та нейронауках.

Німецька класична філософія не уникла уваги до названої проблеми.

Кант значно змінив розуміння свідомості та пізнання, визначивши її як активний конструктор досвіду. У своїй роботі «Критика чистого розуму» він стверджує, що людський розум не є просто пасивним сприймачем інформації, а активно формує наш досвід, створюючи структури пізнання. Кант вважав, що ми пізнаємо світ не через безпосереднє відображення реальності, а через фільтр наших розумових категорій (часу, простору, причинності тощо).

Для нього існують два аспекти пізнання:

1. Речі в собі (noumena) – реальність, яка існує незалежно від нашого сприйняття, і яка недоступна для прямого пізнання.

2. Речі для нас (phenomena) – це ті явища, які ми пізнаємо через свої органи чуття і категорії розуму.

Свідомість є активним процесом, який не просто відображає зовнішній світ, а організовує досвід відповідно до певних принципів. Тому, за Кантом, ми не можемо пізнати світ у всій його сутності, але ми пізнаємо його через специфічні форми нашої свідомості.

Гегель запропонував концепцію духу як абсолютного розуму, що розгортається в часі через процес саморозкриття та самопізнання. Для Гегеля дух (або абсолютний дух) – це не лише індивідуальна свідомість, але й історична, соціальна та культурна реальність, яка розвивається через процеси історії, філософії, мистецтва, релігії.

Абсолютний дух у Гегеля – це всеосяжна реальність, яка є одночасно і розумом, і матерією, і суспільною практикою. Це розум, який реалізується через конкретні історичні форми та етапи розвитку. Він постійно розвивається через діалектичний процес, в якому є три основні моменти:

1. Теза – початкове становище.
2. Антитеза – заперечення чи протилежність до тези.
3. Синтез – об'єднання і примирення протиріч, створення нової цілісності.

Таким чином, дух розгортається через діалектичний розвиток, і його розуміння є результатом історичного процесу, який триває в часі.

Діалектика, як метод пізнання та розвитку, є центральною у філософії Гегеля і має важливе значення для розуміння розвитку свідомості. Діалектичний підхід передбачає, що свідомість розвивається не лінійно, а через протиріччя, конфлікти та їх подолання. Свідомість змінюється і розвивається завдяки взаємодії і суперечливості різних елементів. Кожен новий етап розвитку свідомості є синтезом попереднього досвіду та його заперечення, що дозволяє зростати до більш складного і цілісного розуміння.

В процесі історії свідомість, за Гегелем, проходить через різні стадії, кожна з яких є частиною більш широкої діалектичної еволюції. Кожен етап розвитку свідомості є частиною саморозкриття абсолютного духу, що врешті-решт приводить до повного усвідомлення себе.

Тому ідея діалектики в розвитку свідомості у Гегеля полягає в тому, що свідомість постійно розвивається, долаючи протиріччя та досягаючи більш високих форм самосвідомості. Це процес, який не завершений, а відбувається у часі, в історії, і це самопізнання духу в самому собі.

Таким чином, обидва філософи – Кант і Гегель – розглядали свідомість як активний, складний і змінний процес, але з різними акцентами: Кант наголошував на категоріях розуму та обмеженнях пізнання, тоді як Гегель бачив свідомість у контексті історичного розвитку та діалектики.

Сучасна світова філософія приділяла особливу увагу даному питанню.

Гусерль, засновник феноменології, сформулював ідею, що *свідомість є інтенціональною*, тобто завжди спрямована на якийсь об'єкт. Для нього це означало, що свідомість не є замкнутою у собі, вона завжди орієнтована на щось зовнішнє – об'єкти, події, думки чи інші явища. У феноменології Гусерля цей процес спрямованості на об'єкт отримав назву інтенціональності свідомості. Він вважав, що, незалежно від того, чи є цей об'єкт реальним, чи ні, свідомість завжди є актуальною і спрямованою на щось. Таким чином, Гусерль акцентував увагу на першочерговому досвіді сприйняття та описі об'єктів, на якому будуються всі наші знання.

У філософії Гусерля важливим є *метод епохе (відчуження)*, коли ми намагаємось звільнити свідомість від будь-яких припущень про реальність, щоб зосередитися на чистому досвіді сприйняття.

Гайдеггер, в свою чергу, розглядав *буття* як основну проблему філософії, фокусуючи свою увагу на тому, як людина переживає своє існування. У його знаменитій праці «*Буття і час*» він вводить концепцію «*буття-до-смерті*», яке є основою для самосвідомості. Для Гайдеггера самосвідомість виникає через усвідомлення власної смертності: тільки коли ми стикаємося з ідеєю власної смерті, ми здатні повноцінно зрозуміти наше існування. «*Буття-до-смерті*» є ключовим моментом у розумінні людського існування, адже смерть є найбільш радикальним обмеженням нашого буття, що дозволяє нам усвідомити свою обмеженість і тим самим повністю реалізувати своє існування як людське.

Гайдеггер вважав, що, усвідомлюючи свою смерть, ми можемо жити автентичним життям, не уникаючи важливих питань про наше існування.

Сартр, представник екзистенціалізму, вважав, що свобода є сутністю людської свідомості. За його теорією, людина не має заздалегідь визначеної природи або сутності, вона створює себе сама через свої вибори і дії. Одне з основних положень його філософії полягає в тому, що «*існування передують сутності*»: людина спочатку існує, а потім, через свої вчинки, визначає, хто вона є.

Сартр підкреслював, що свобода є не лише правом, але й покладанням відповідальності за всі свої вчинки. Свідомість, за його словами, є порожнім потенціалом, що може бути заповнений тільки через акти волі, свободи вибору та відповідальності. Оскільки свобода існує в кожному акті свідомості, людина не може уникнути того, щоб бути відповідальною за свої вчинки і життя.

У його концепції свобода не є просто вибором серед можливих варіантів, а глибоким усвідомленням відповідальності за себе і інших. Свобода вимагає постійної саморефлексії та автентичності в прийнятті рішень.

Сучасна філософія та нейронаука внесла свої розуміння проблеми. Так, Девід Чалмерс виокремлює «*трудне питання*» свідомості: чому і як

фізіологічні процеси мозку викликають суб'єктивний досвід (qualia). Він вважає, що фізичні процеси мозку можна описати через науку, але вони не дають відповіді на питання про суб'єктивний досвід, і вимагають нових підходів, таких як квантова механіка чи додаткові фундаментальні закони.

Даніель Деннінет підтримує матеріалістичну точку зору, вважаючи, що свідомість – це результат еволюційного розвитку мозку, і що всі когнітивні функції можуть бути пояснені через нейрофізіологічні процеси. Для нього свідомість – це комплекс когнітивних функцій, які інтегруються в мозку.

«Трудне питання» стосується того, чому фізичні стани мозку породжують суб'єктивний досвід (наприклад, чому червоний вигляд здається червоним). Це залишається фундаментальною проблемою, оскільки не існує єдиного вирішення, яке б пояснювало суб'єктивний досвід через фізичні процеси.

Співвідношення мозку та свідомості в когнітивній науці

1. Нейрофізіологічні теорії: Свідомість виникає через складні взаємодії нейронних мереж у мозку, коли різні частини працюють разом.

2. Теорія інтеграції інформації (ІІТ): Свідомість з'являється, коли система інтегрує велику кількість інформації в єдину структуру.

3. Нейронні кореляти свідомості (NCC): Дослідження конкретних патернів мозкової активності, пов'язаних із свідомим досвідом.

4. Когнітивна нейробиологія: Вивчає механізми, що дозволяють мозку виконувати свідомі когнітивні функції, такі як пам'ять та увага.

Питання співвідношення мозку і свідомості залишається складним і невирішеним у н Питання співвідношення мозку і свідомості залишається складним і невирішеним у науці

Протягом історії філософії та науки уявлення про дух, душу і свідомість зазнали значної еволюції. Від ідей Платона про безсмертну душу та дуалізму Декарта до сучасних когнітивних теорій — людство постійно шукає відповіді на фундаментальні питання про природу свідомості.

Попри досягнення нейронауки та аналітичної філософії, "трудне питання" свідомості залишається відкритим: чи можна повністю пояснити суб'єктивний досвід лише через фізичні процеси в мозку, чи потрібні нові парадигми мислення?

Синтез філософських рефлексій та наукових досліджень може стати ключем до глибшого розуміння людської природи. Філософія допомагає окреслювати фундаментальні питання, а наука — шукати емпіричні відповіді. Цей діалог між дисциплінами дозволяє не лише розширювати знання, а й краще осмислювати, що означає бути людиною у всій складності нашого існування.

Список використаних джерел

1. Арістотель. Категорії. Про тлумачення. Аналітики / Пер. з давньогр. М. Кашаба, Я. Стратій. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2003. 266 с.

2. Надольний І. Ф. Історія філософії: Західноєвропейська філософія. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 480 с.
3. Чорний Г. І. Антична філософія: Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2005. С. 143–165.
4. Платон. Держава / Пер. з давньогр. С. І. Шкурата. Київ: Основи, 2000. 448 с.
5. Августин Блаженний. Сповідь / Пер. з лат. А. Сагайдак. Львів: Свічадо, 2000. 352 с.
6. Гусєв В. І. Історія філософії: Курс лекцій. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 410 с.
7. Хрестоматія з історії філософії: античність, середньовіччя, новий час / Упоряд. Ю. Чорноморець. Київ: Дух і літера, 2015. 384 с.

Карастан Сергій Костянтинович – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, м. Одеса, Україна

ЦІННІСНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ПІД ВПЛИВОМ ТІНЬОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРАКТИК

У сучасному світі зростання тіньового сектору економіки стало характерною рисою як країн, що розвиваються, так і розвинених держав. Тіньова економіка охоплює широкий спектр нелегальних або напівлегальних економічних дій – від неофіційної зайнятості до масштабної корупції. Такі практики не лише підривають законність і стабільність держави, а й чинять глибокий вплив на соціальну свідомість та особистісну систему цінностей. Цінності виступають центральним елементом особистості, визначаючи її орієнтири у світі, систему пріоритетів та поведінкові стратегії. Саме через цінності реалізується ідентичність, моральна автономія та здатність до рефлексії. В умовах загального девіантного середовища, яке продукує тіньова економіка, ціннісна система особистості зазнає помітних трансформацій. Поширення тіньових економічних практик сприяє легітимації неформальних правил, які часто суперечать загальноприйнятим нормам моралі та права. У свідомості індивіда закріплюються моделі поведінки, засновані на компромісах із совістю: «так роблять усі», «без цього не вижити», «чесність – розкіш». Формується нова ієрархія цінностей, де успіх, вигода та адаптивність переважають над справедливістю, чесністю, законністю.

Така ціннісна трансформація не минає безслідно для психіки. Особистість опиняється в стані когнітивного та морального дисонансу. Постійна

Бубіна Анастасія, Ладонько Людмила	56
ВАЖЛИВІСТЬ ПОЛІТИКИ ПАМ'ЯТІ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	
Врайт Галина Яківна, Стойкова Кароліна	60
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ	
Гончарова Ольга Євгенівна,	64
СОЦІОКУЛЬТУРНІ ОСНОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЦІННІСНОЇ СФЕРИ: ВИКЛИКИ ВЗАЄМОДІЇ {ЛЮДИНА}~[МАШИНА] І ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНОМІРНОСТІ ЯК ІМПЕРАТИВ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЛЮДЯНОСТІ	
Добролюбська Юлія Андріївна	71
ПОБУДОВА ТА ПОДІЛ ЧАСУ: ПЕРІОДИЗАЦІЯ ТА ХРОНОЛОГІЯ МАСАЮКІ САТО	
Йорж Руслан Анатолійович	74
ФІЛОСОФСЬКЕ ВЧЕННЯ ПРО ДУХ, ДУШУ І СВІДОМІСТЬ	
Карастан Сергій Костянтинівич	81
ЦІННІСНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ПІД ВПЛИВОМ ТІНЬОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРАКТИК	
Кириченко Данієль, Атаманюк Зоя Миколаївна	82
ЩО ЯВЛЯЄ СОБОЮ ПОНЯТТЯ “ЗАКОН”	
Козленко Павло Юхимович	84
КОНЦЕПІЯ МОРАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ВПЛИВ ТЕОРІЇ ДЖОНА ЛОККА НА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО	
Крохмаль Олександр Миколайович, Лісєнко Олена Василівна,	87
КОНЦЕПТ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ: ФІЛОСОФСЬКО-РЕФЛЕКСИВНЕ ОСМИСЛЕННЯ	
Наумкіна Світлана Михайлівна, Ляшенко Софія Едуардівна	90
ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ КРИЗ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ НА РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРОСТОРУ	
Поплавська Тетяна Миколаївна, Барков Степан	92
ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ І ТРАДИЦІЙ СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА	
Рапацька Наталя, Нехай В.А.	94
РОЗРОБКА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ІВЕНТІВ В ДІЯЛЬНОСТІ БУДИНКУ КУЛЬТУРИ (НА ПРИКЛАДІ ГОРОДНЯНСЬКОГО МІСЬКОГО БУДИНКУ КУЛЬТУРИ)	
Світлицька Віолета, Петінова Оксана	96
СОЦІАЛЬНИЙ ПОРТРЕТ ЖІНКИ ДОБИ МЕТАМОДЕРНУ (НА МАТЕРІАЛАХ ПРОВЕДЕНОГО СОЦІОЛОГІЧНОГО	